

Reklám volt — tévé nincs

Nagyon jól emlékszünk a televíziós készülékeket gyártó vállalatok, az Orion és a Videoton tavaly nyári, őszi reklámhadjáratára, sőt egymással való versenyére. Akkor a mexikói olimpia volt az üzleti propaganda ütőkártyája: nézzé minden magyar lakása stüppedő foltjában a 15 ezer kilométerre zajló sportjátékokat. Még típust is neveztek el az olimpiáról. Aztán kedvezményeket adtak: hitelre is lehet venni, a szavatossági időt is felemelték a kétszeresére. Csak vigye a kedves vevő, a szép külsejű, jó szórakozást nyújtó készülékeket. Néhány üzlet a házhoz szállítással, az otthoni beszereléssel, olvasólámpa ajándékozásával is igyekezett vásárlókat szerezni.

A Csongrád-Békés megyei Vas-Műszaki Nagykereskedelmi Vállalat tavaly 20 ezer tévékészüléket rendelt, s ezt a tételt még 900-zal meg is töltötte. Év végére az utolsó darab is elfogyott. (S korántsem csak az olimpia miatt, amelynek idején még több mint 10 ezer készülék volt raktáron, és a kereskedők egy része pánikba esett, hogy nem fog el a készlet.) Az ország más területein nem volt ilyen kelendő a tévé, több nagykereskedelmi vállalat 40–45 százalékkal csökkentette eredeti gyári rendelését.

Ez az egyik oka annak, hogy most év eleje óta vadászni kell a tévékészülékekre. Különösen egyes kedvezőbb típusokra. A gyárak ugyanis az itthoni pangás láttán külföldi piacokat kerestek és találtak területeiknek.

A másik ok, hogy a nagykereskedelm sem rendelt 1969. első negyedévére a je-

lenlegi keresletnek megfelelő mennyiségű tévékészüléket. Az itteni, már említett nagykereskedelmi vállalat a Videotontól 1300-at, az Oriontól 810 darabot igényelt. Abban igazuk van, hogy amikor a rendeltet megadták — tavaly ősszel — akkor még nagy eladatlan készletek voltak.

A harmadik ok, hogy a Videoton is, az Orion is január első felében leltározott, nem termelt, s közben exportált is. A nagykereskedelmi vállalat egyébként a januárra esedékes megrendelést megkapta: a Videoton 480, az Orion pedig 300 tévékészüléket szállított eddig, s mindkét gyárból úton vannak újabb szállítmányok. Kétségtelen, hogy a termelőüzemek nem a rendelés sortimentja szerint szállítottak eddig s így éppen a legkeresettebb készülékek hiányoznak az üzletekből.

A Centrum Áruház közvetlenül is tárgyalt a gyárakkal, egyelőre eredmény nélkül. A nagykereskedelmi vállalat naponta sürgeti a szállításokat — nem egészen eredménytelenül, de a mostani keresletet félig sem kielégíthető sikerrel. Ha jön egy vagon tévékészülék, pár darab jut belőle üzletenként, s úgy viszik, mint a cukrot.

Hiába, ebben a nem elégé gyakorolt gazdálkodásban még sok a tanulni való. Ebből az új színű és indítékú kereskedelembe merészen kell belekalkulálni a vásárló-moloch szeszélyes ingadozását is. Ez kockázat. Na, de a jó üzlet nincs meg kockázat nélkül. Még ha a reklám néha azt próbálja is helyettesíteni.

Kondorosi János

Látóhatáron egy zenekar

Lesz-e Szegeden filharmonikus zenekar? A kérdés sokáig csak költői formában, a megválaszolás igénye nélkül hangzott el: akik feltették és akiknek feltették, aligha vették komolyan. Az önálló hangversenyzenekar merő utópianak tetszett. Tizenhat esztendeje ugyanis változatlan a helyzet: a színházi együttes amolyan félállásos szerződésben a filharmoniai igyekszik megoldani a város komoly-zenei igényét. Ami természetesen egyre nőtt, a lehetőségek korlátai viszont óhatatlanul kikézdtek a hangversenylelet színvonalát. Az ifjúsági és kamarakonzertek sokasodásával egyre kevesebb próbálalom maradt a zenekarnak, a színház opera, operett, musical (tehát általában zenés darabok) előadásai, próbái mellett művésziileg meglehetősen másodlagossá vált a szimfonikus hangversenyek ügye. A mennyiségi megterhelés a minőségi munka rovására ment, s művészeti kérdésekről lévén szó, az okok nagyon is indokoltak.

Közös nevező

Megoldást kellett tehát keresni. A probléma kulcsa ez esetben is inkább anyagi természetű, s amikor Szeged m. j. városi tanácsa tavaly októberében állást foglalt az önálló szimfonikus zenekar mellett, nyilvánvaló volt, hogy az anyagi konzekvenciákat vállalva komoly lépést tett az ügy érdekében. A vitakársága a határozatról értesítette az érdekelt szerveket, a Művelődésügyi Minisztérium zenei és táncművésze-

ti főosztályát, a színházi főosztályt, az Országos Filharmoniai és a Szegedi Nemzeti Színház igazgatóját. Megkezdődött tehát az elképzelések egyeztetése, összehangolása — természetesen nem minden zökkenő nélkül. Ám végre látóhatárra került a szimfonikus zenekar. Sikertől is közös nevezőre jutni, s megállapodtak: a város zenei életének fejlesztése érdekében megosztják a jelenlegi zenekart egy színházi és egy szimfonikus együttesre. A szimfonikus zenekar a városi tanács felügyelete mellett önállóan gazdálkodó művészeti szervként működik, ellátja a helyi „gördülő” (tájoló) opera, balett, továbbá a szegedi és dél-magyarországi feladott és ifjúsági hangversenyek igényeit. 64 taggal évi 352 szolgálattal, melyből 220 színházi, 132 filharmoniai elfoglaltságot jelent. A próbákat a színházban tartják, a szabadtéri zenés darabjaiban az igazgatósággal kötött szerződés szerint játszanak.

A Szegedi Nemzeti Színház 26 tagú zenekarának feladata pedig a könnyebb fajsúlyú darabok: operettek, musical-ek, zenés vígjátékok és a prózai előadások esetleges kísérőzenéjének ellátása, operai kíségetés lenne — évi 440 szolgálattal.

Az Achilles-sarok

Az átszervezés mikéntjére is több elképzelés született: a jelenlegi 54 tagú zenekar némi kiegészítéssel filharmoniai együttes, vagy némi csökkentéssel színházi maradjon. Ebből a szempontból természetes érdekellentéték támadtak a színházi főosztály és a filharmonia között.

A városi tanács a kézenfekvő átmeneti megoldást javasolta: az adott együttes ésszerű felosztásával alakítsák ki a két zenekart — új muzikusok szerződtetésével. A megegyezés Achilles-sarka azonban még mindig nyitott: az érdekelt intézmények anyagi hozzájárulása kevés a két zenekar megvalósításához. Az elkövetkezendő na-

pok hamarosan választ adnak, sikerül-e központilag megszerezni a különbözetet. Amennyiben nem: minden marad a régiben, ha igen: az 1969/70-es évadban Szegeden is lesz önálló szimfonikus zenekar. És addig?

Csak átmeneti

A szegedi zenekar filharmoniai szerződése ugyanis az őszi szezon végével lejárt, s az eddigi feltételekkel nem vállalták a küszöbönálló nagyzenekari és kamarakonzerteket. Hivatkoztak a fokozódó megterhelésre, az alacsony fizetésekre stb. Ne firtassuk a jogos vagy vélt sérelmeket: több követelésük méltányos, a megegyezés rájuk és a filharmoniaira tartozik. Egyetlen szempontból azonban nem közömbös ez Szeged zenekedvelő közönségének. A soros koncerteket sikerült ugyan biztosítani a filharmonianak: február 9-én a miskolci szimfonikusok mutatkoznak be Szegeden Lehel György dirigálásával, Antal István zongoraművész közreműködésével (tegnapi számbunkban tévesen Antal Imre nevét közöltük), majd később az Állami Hangversenyzenekart, a Rádió és Televízió zenekart, a budapesti és a debreceni MÁV-együttest halljuk Szegeden — a megoldás azonban csak átmeneti lehet. Szeged hangversenyleletét a szegedi filharmonikus zenekarnak kell megoldani! Különben óhatatlanul alkalmasszerűvé válik a város zenei élete. S ha meggondoljuk, a hagyományok is köteleznek.

N. L.

Magyar üzem Colombóban

Philip Gunavardene, Ceylon iparügyi és halászati minisztere és Horgos Gyula kohó- és gépipari miniszter megnyitotta szerdán este Colombóban a Tunggram-Ceylon lámpagyárat. Az ötven munkással dolgozó modern üzem automata lámpagyártóit az Asian Electrical and Mineral Industries LTD ceyloni cég vásárolta az Egyesült Ízzólámpa és Villamossági RT-től. A magyar üzem a ceyloni cég kérésére anyagilag is részt vett a vállalkozásban. A részvények csaknem húsz százaléka van az Ízzó kezében. Ezeket azonban a megállapodás szerint a ceyloni fél meghatározott időn belül visszavásárolja. Az Egyesült Ízzó vezérigazgatója, Dienes Béla megnyitó beszédében utalt arra, hogy Magyarország az első szocialista ország, amely ilyen jellegű közös vállalkozást valósít meg Ceylonban. A colombói gyáravatáson, amely egy hagyományos olajlámpa meggyújtásával és törzsi dobosok felvonulásával kezdődött, részt vett a ceyloni kormány három minisztere, több parlamenti képviselő, valamint a Ceylonban tárgyaló magyar ipari delegáció és dr. Kós Péter nagykövet. Az ünnepség után megkezdődtek a hivatalos tárgyalások, magyar részről Horgos Gyula, ceyloni részről Philip Gunavardene vezetésével a két ország közötti gazdasági kapcsolatok kiszélesítéséről. A magyar delegációt, amely kedden részt vett a ceyloni függetlenségi ünnepségeken, csütörtökön fogadta Dudley Szenanajakke, Ceylon miniszterelnöke. (MTI)

ÚJ FILMEK

KLEOPÁTRA

Két újdonsággal várják a nézőket. A Fáklya moziban a *Tiltott határát* című francia filmet vetítik. A film portugál munkanélküliekről szól, akik az éhség elől Franciaországba menekülnek. Csodákat várnak ebben az új országban. A csodák azonban nem jönnek, sorsuk továbbra is éppolyan szomorú és kilátástalan marad mint otthon volt. A film csöndes, lírikus alap hangja néhol megragadóan szép.

A másik bemutató a szenzációs hírekkel beharangozott *Kleopátra*. A filmet nálunk kétféle kritika fogadta. Az egyik tüzes villámokat szórt rá, a másik ironizált vele. Nem értem ezeket a bírálatokat. Szerintem se a tüzes haragra, se az ironizálásra nincs ok. Egyszerűen nincs mire haragudni és nincs min gúnyolódni. Ha valaki csodát várt volna ettől az amerikai filmtől, ha azt várta volna, hogy lenyűgöző hatása lesz, hogy olyan élményt nyújt, amelyet film talán még soha,

a szegedi mozik ezen a héten a nézőket. A Fáklya moziban a *Tiltott határát* című francia filmet vetítik. A film portugál munkanélküliekről szól, akik az éhség elől Franciaországba menekülnek. Csodákat várnak ebben az új országban. A csodák azonban nem jönnek, sorsuk továbbra is éppolyan szomorú és kilátástalan marad mint otthon volt. A film csöndes, lírikus alap hangja néhol megragadóan szép.

éppúgy csalódik, mint aki azt gondolja, hogy valami botrányosan rossz filmet lát majd. Méretben, apparátusában, a statisztéria számában, a díszletek nagyságában a film csakugyan lenyűgözően hatalmas. De amilyen monumentálisak a mennyiség méretei, olyan jelentéktelenek a film művészi igényei. Pontosabban: tisztességesen, becsületesen megcsinált iparmunka ez a film, a szakmát kitűnően értő mesteremberek szép teljesítménye. A film alkotói nem akartak többet, mint képeskönyvszerűen bemutatni Kleopátra életét, szerelmeit és szenvedélyeit, politikai törekvéseit és női érzelmeit.

Ezt a szolid igényt nincs okunk kifigyolni. Szükség van ilyen filmekre. Nemcsak azért, mert feltétlenül szórakoztatók, hanem azért is, mert nem mentesek bizonyos fontos tanulságoktól. De a nagy méretek bővületében nem szabad elfeledkeznünk a lényegbeli igénytelenségéről sem. Arról tehát, hogy nem művészfilmmel állunk szemben olyan értelemben gondolva ezt, hogy a film tulajdonképpen az évilágon semmi újat, eredetit, izgalmasan fontosat nem akar mondani se Kleopátra koráról, se a máról. Egyáltalán: a múlt és a jelen ilyen értelmű összekapcsolása teljesen hiányzik a rendező Joseph L. Mankewicz szándékából. Enélkül pedig nincs — nem lehet — semmiféle valóban művészi értékű alkotás.

Mindezzel természetesen nem akarjuk menteni a film tényleges hibáit, például hajlamát a giccsre, az érzelmességre. A befejezés operaszerű, üres romantikája egyebek közt vitathatatlan. Azt sem akarjuk azonban mondani, hogy a film híján van minden művészi értéknek. De ez az érték szinte sehol sem a rendezés pusztá dekorativitásánál többre alig képes megoldásaiban, hanem mindenképp előttr a szereplők, pontosabban a három főszereplő, Elizabeth Taylor, Richard Burton és Rex Harrison játékában mutatható ki.

Ö. L.

A Budapesti Kőolajipari Gépgyár azonnal felvesz központi telephelyére:

esztorgályos, marós, lakatos, ív-, lánghegesztő, motorszerelő, villanszerelő, elektroműszerész és kőműves szakmunkásokat, pneumatikus irányítástechnikai berendezések vizsgálatához, mérő és szabályozókörök üzembehelyezéséhez technikusokat, továbbá férfi segédmunkásokat.

A központi telephelyen 44 órás a munkahét, MINDEN MÁSODIK SZOMBAT SZABAD;

KÜLSZOLGÁLATOS MUNKAKÖRBE: műszer- és technológiai-szerelési munkahelyekre (Oroszháza, Szeged környéke, Százhalombatta, Szőny) csőszerező, központifűtés-szerelő, lakatos, hegesztő és villanszerelő szakmunkásokat, továbbá férfi segédmunkásokat.

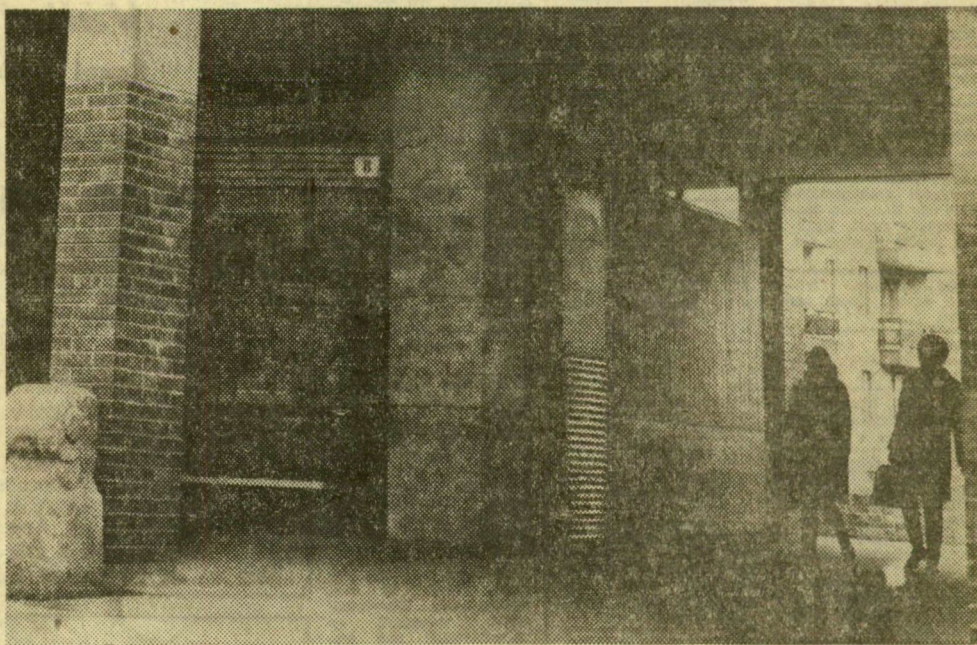
Vidéki munkahelyen 44 órás munkahét van, MINDEN SZOMBAT SZABAD;

Munkásszállás, üzemi konyha van. Bér megegyezés szerint. Segédmunkások részére hegesztőképzést szervezünk.

Jelentkezés a vállalat munkügyi osztályán: BUDAPEST XVIII., GYÖMRŐI ÚT 79-83.

HL 10

Épült: 1957—1969

Oskola utca 8

Az utca keleti oldalának lezáró eleme ez a 6 lakásos épület, melynek földszintjén a Tiszaparttra kivezető gyalogos átjáró, valamint egy ajándékbolt van. A lakások tipusterv szerint készültek, azonban a tervező Borvendég Bélának (munkatárs: Barna György) a ház megje-

lenésében sikerült egyéni káról a kerékvető követ, hangnemet kialakítania. Az melynek formája a régi tí-átjáróhoz tették át egy kö-szai halászbárkák orrkiké-velben lebontott épület sar-zését őrizi.

PENTEK, 1969. FEBRUÁR 7.

DELMAGYARORSZÁG 5